

Dekadni bilten stanja vodne bilance kmetijskih tal v Sloveniji 1.– 10. julij 2009

OBVESTILO

Obilno deževje je prekomerno zasitilo tla v večjem delu Slovenije. Ponekod je zaradi tega prišlo do zastajanja vode in erozije. Oskrba rastlin z vodo je zadovoljiva, vendar ob dežju z nalivi neugodna. Le na Primorskem se vleče primanjkljaj vode v tleh že od začetka vegetacijskega obdobja. Stanje na Goriškem se je po obilnem dežju občutno popravilo, vendar vegetacijska bilanca še vedno ostaja negativna. Dež je polegla dozorevajoče klasje in motil razvojne faze ostalih poljščin. Tla so bila zasičena, ponekod plazovita. Pogosta omočenost listja je omogočala širjenje nekaterih rastlinskih bolezni, zlasti krompirjeve plesni in peronospore vinske trte. Ob pogostih neurjih je pihal močan veter, ki je lomil veje in ruval drevesa.

1. Meteorološke razmere

Začetek julija so spremljale pogoste padavine, v večjem delu Slovenije v obliki intenzivnih nalivov, divjala so tudi neurja z vihnim vetrom. Zaradi prekomerne namočenosti tal so se sprožali plazovi, poplavljeni so bile kmetijske površine, cestišča in proge ter stanovanjski objekti, motena je bila tudi oskrba z električno energijo.

Po nebu so švigale strele, zaradi obilice padavin pa so naraščali tudi potoki in reke. Neurja so se razbesnela nad Idrijo z okolico, meteorna voda pa je sprožala težave v Ajdovščini, Postojni, Ljubljani, Grosupljem, Litiji, Podčetrtku, Metliki, Medvodah, Bohinju, Velenju in Kamniku. Zaradi izredno močnega dežja je voda na nekaterih območjih kalna. Zato za nekatere lokalne vodovode priporočajo prekuhanje. V Lazah so plazovi ogrozili vsaj 10 hiš, v Velenju so doživeli električni mrk. Ob koncu dekade se je ohladilo, dnevne minimalne temperature so v večjem delu Slovenije padle na 10 do 13 °C, v visokogorju pa celo na 0 °C. Na Kredarici je celo snežilo. Skupna količina letošnjih padavin je tako povsod, razen na Obali, precej nad dolgoletnim povprečjem. Po obilnem deževju, ko je na Goriškem v desetih dneh padlo skupno čez 100 mm dežja, se je tudi tam stanje padavin premaknilo čez dolgoletno povprečje. Veliko dežja, med 60 in 100 mm je padlo na Dolenjskem in Celjskem, do 50 mm pa na celjskem in v Prekmurju. Manj je bilo v prvi julijski dekadi dežja na Štajerskem.

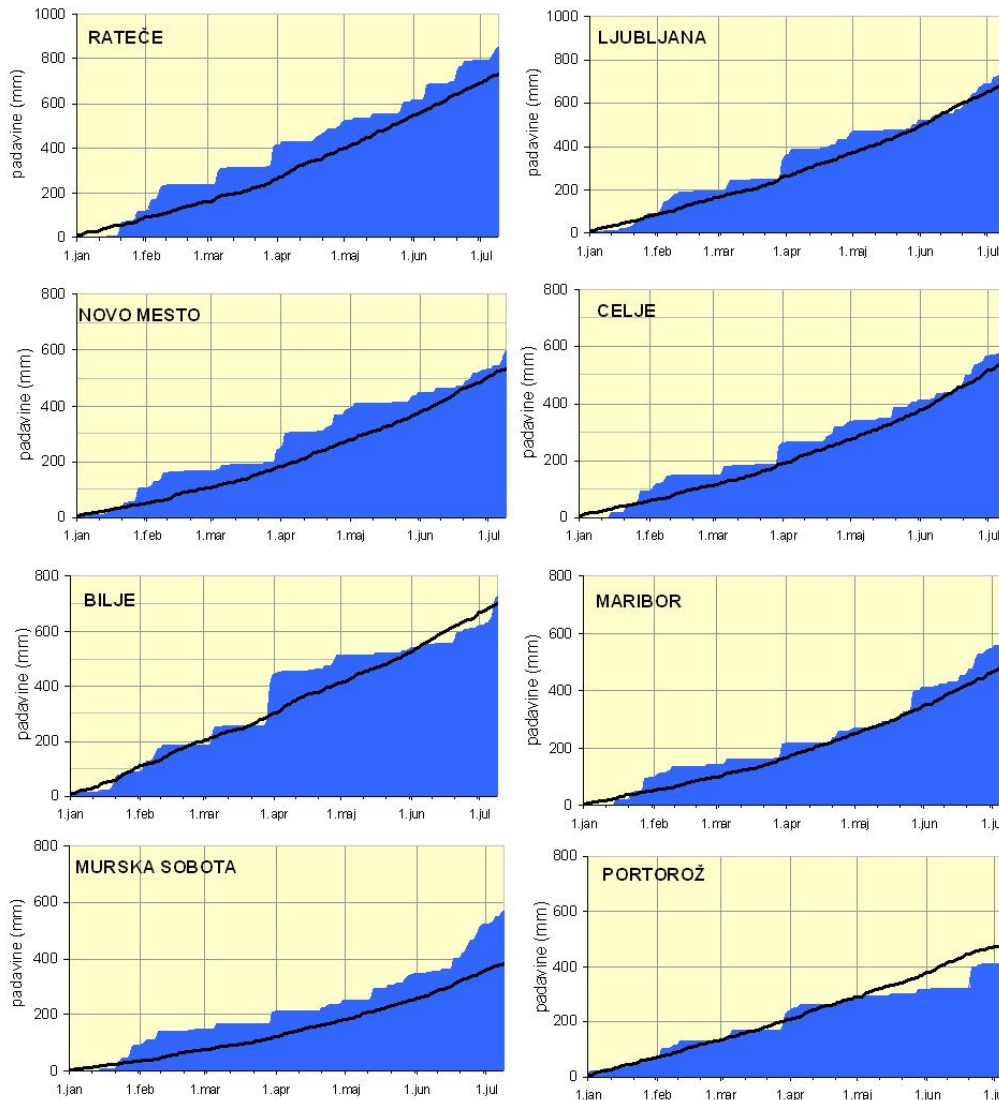
2. ETP

Zaradi nižjih temperatur zraka je bilo izhlapevanje povsod po Sloveniji majhno, do 3 mm. Izjema sta bila le Goriška in Primorska, kjer so bile vrednosti okoli 5 mm. Tedenske vrednosti ETP so bile med 23 in na Primorskem in Goriškem okrog 30 mm.

3. Vodna bilanca kmetijskih tal

Vodna bilanca prve julijske dekade je bila, razen na Primorskem in delu Štajerske v prid padavin. Prekomerne padavine so marsikje zasitile tla in sprožale plazenje tal ter zastajanje vode na kmetijskih površinah. Presežki vode so se gibali do 40 do 75 mm v zahodni in osrednji Sloveniji in do 20 mm v Pomurju in na delu Štajerske. Obilne padavine so spremenile tudi stanje vegetacijske bilance vode. Primanjkljaji so se večinoma zmanjšali, nekoliko so se povečali le na Obali. Kljub temu je bila konec prve dekade julija vodna bilanca vegetacijskega obdobja še vedno negativna. Primanjkljaji so bili največji na Obali in na Goriškem, med 120 in 260 mm.

Preskrbljenost tal z vodo je bila zelo dobra, marsikje na ravni polne poljske kapacitete. Po padavinah je bila zasičenost tal z vodo ponekod celo presežna. Obilne padavine so ovirale zorenje žit in nekatera poljska dela, med njimi najbolj žetev ječmena in zapoznelo košnjo.

Slika 1. Padavine v letošnjem letu (do 8.7.) v primerjavi z dolgoletnim povprečjem 1961-1990 za izbrane kraje v Sloveniji

Temperature zraka so bile v zadnjih dneh nekoliko pod povprečjem. Obilne padavine in prenizke temperature so bile precej neugodne za kvaliteto letošnje žitne letine. Višje temperature pogreša tudi koruza, ki sicer zelo bujna a v razvoju nekoliko zaostaja glede na pretekla leta, kakor tudi v primerjavi z dolgoletnim povprečjem. Tudi krompirjevi nasadi in vinogradi so zelo bujni, a so vremenski pogoji hkrati zelo ugodni za širjenje glivičnih bolezni.

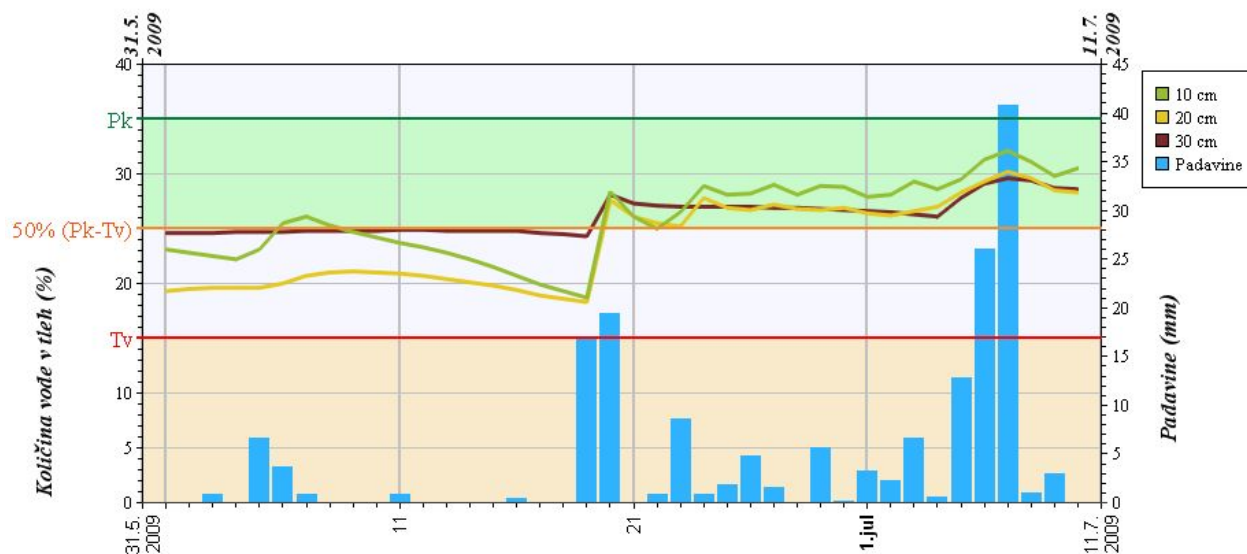
Vodna bilanca za preteklo dekada in vegetacijsko obdobje

Opazovalna postaja	Padavine	ETo	Vodna bilanca	Padavine	ETo	Vodna bilanca
	[mm]	[mm]	[mm]	[mm]	[mm]	[mm]
	v pretekli dekadi			v vegetacijskem obdobju		
	(1. - 10. julija 2009)			(1. april - 10. julij)		
BILJE	103.0	30.7	72.3	289.2	406.8	-117.6
LJUBLJANA - BEŽIGRAD	98.9	23.6	75.3	441.3	357.0	84.3
NOVO MESTO	66.0	24.4	41.6	310.1	336.9	-26.8
CELJE	43.5	24.8	18.7	350.4	356.5	-6.1
MARIBOR - LETALIŠČE	15.7	26.2	-10.5	358.5	372.4	-13.9
MURSKA SOBOTA - RAKIČAN	43.1	24.0	19.1	357.4	355.5	1.9
PORTOROŽ - LETALIŠČE	3.7	34.2	-30.5	181.4	439.6	-258.2

4. Voda v tleh

Preskrbljenost kmetijskih tal z vodo je v večjem delu Slovenije dobra. Voda je lahko dostopna za rastline. Tudi na Obali se je vsebnost vode v tleh po junijskem dežju nekoliko izboljšala, vendar v prvi dekadi julija so se tla ob visokem izhlapevanju ponovno sušila.

Dnevna povprečna vlažnost tal in padavine (BILJE)

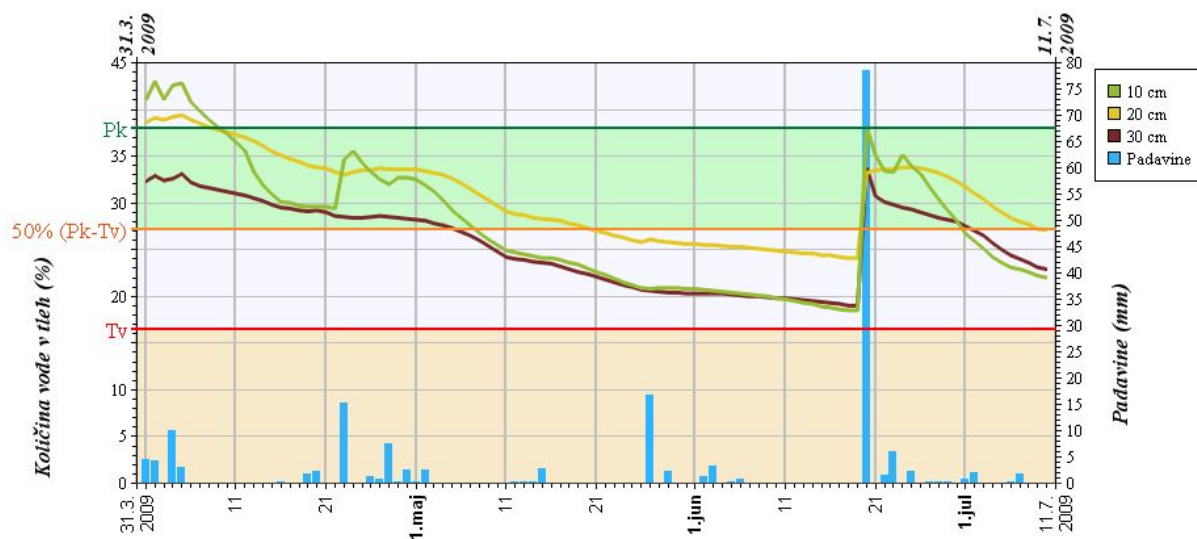

Pk = zgonja meja vode v tleh

50% (Pk-Tv) = spodnja meja rastlinam dostopne vode v tleh

Tv = rastlinam nedostopna voda v tleh

Dnevna povprečna vlažnost tal in padavine (PORTOROŽ)

Pk = zgornja meja vode v tleh

50% (Pk-Tv) = spodnja meja rastlinam dostopne vode v tleh

Tv = rastlinam nedostopna voda v tleh

5. Obeti (izdano 30.6.2009)

Ob koncu tega tedna še zmerno do pretežno oblačno in povečini suho, podnevi pa se bo razjasnilo. V prihodnjem tednu pa sončno in bistveno topleje.